

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

36. Patientiæ typus Princeps magnus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Æternitatis Prodromi Caput II.

57

constant. Per dolores ad mortem itur: hæc via regia est. Exiguo tempore dolemus, ut non doleamus æternum.

§. 34. Dolores omnes frangit Patientia.

Dolor, res acerba, immixtis, horrida, tristis, amara; naturæ adversa, sensibus odiosa, sed quæ virtutis ope si non dulcescere, certe leniti frangique, fors etiam, si virtus animum armaverit, aut sentiri parcius, aut quodammodo nec sentiri quidem possit. Ita dico: qui in hac luctu non volens terga dat, sed toto nisu ac bonâ fide resistit, semper est superior, semper abit victor. Quid ô luctum murmurat contra tuum regulum: illi ab æterno destinatum, vas istud in honorem, hoc in contumeliam, aliud in alium usum, omnia tamen fragilia fingere & mortalia. Quid ergo indignaris? Querelæ & indignatio nil aliud quam accessio mali sunt: Nihil enim tam exasperat fervorem vulneris quam ferendi impatientia. Omnis indignatio in tormentum suum proficit. Sic laqueos fera dum jaçtat, astringit: sic aves viscum, dum trepidantes excutunt, plumis omnibus illinunt. Nullum tam arctum est jugum, quod non minus lædat ducentem, quam repugnantem. Unum est levamen- tum malorum etiam ingentium, PATI, & necessitatibus suis obsequi. Quid igitur morbo corporis, animi morbum addere juvat, reque miseriorem facere murmurando, & illum tibi reddere infestior, qui labores hominum ex alto videt, patientiamque considerat, remedio illam compensaturus & premio.

Sed obicit ager: Quidquid dixeris, non facies ut non sentiam quod sentio. Mi delicate ager, saltem in tuis auribus, si non alibi apud te, permittit habitare patientiam. Non ego dolorem, dolorem esse nego, sed eum opprimi posse dico patientiâ. Hæc si non omnem doloris sensum eripit, at doloris certe victoriam concedit, dum vires sufficit ad illum viriliter ferendum. Quapropter excitandus & armandus est animus, contraque suos hostes in aciem educendus. Lentus, imparatus, atque impatiens animus sæpe minimis dejicitur. Sicut pavidus miles qui hoste viso diffugiens abjicit arma, & ipse sibi periculum facit, ubi periculum non fuisset impavidus, sic ignavum animum, & sensibus obsequentem sola cogitatio doloris exanimat, qui si patientiam, ut securum objecisset, doloris victor evasisset. Patientia non modò animi vim auget, sed ipsam doloris asperitatem imminuit. Quod si dolor sit acerrimus & maximus, sperare incipe, ipsa doloris magnitudo finem promittit: quod jam supra demonstratum est. Nam sicut ad extrema gaudii pervenisse principium est doloris, sic extremitas in dolore, principium gaudii sit oportet. Contrariorum hæc lex est; alterum ex alterius fine nascitur.

Sed an non erubescimus, tot è Christianis pueros ac puellas tulisse cum gaudio, quod nos viri sine fletu & questibus non ferremus? Nos ergo non possumus, quod isti & istæ?

Quid trepidas? erige te anime, spera in Deo: mox erit finis. Gravia sunt ista; sed sunt breviora. Noli, oro, succumbere. Pulcherrimum est & verè Christianum nec voluptati cedere, nec dolori.

§. 35. Patientia Specimen, Mendicus.

Vide mihi, obsecro, ad Hierosolymæum illum probaticum annem, jacentem mendicum. Mendicum tantum? ægrotum etiam. Heu! ipsa ex se sola paupertas, & diuturnus & gravis morbus est: si corporis dolores accedant, geminatur malum, quod tolerari non potest nisi geminata patientiâ, qualis certè in hoc paralytico. Pauper fuit & pænè extra legem aliorum. Nam adeo aris & opis inops erat, ut hominem non habuerit, qui ipsum turbatis undis admoveret. Servulum sibi conducere non poterat, omni Codro & Iro pauperior.

A Sed nec fuit qui misericordiâ se moveri sineret, ut tam indigenti opem ferret, aut manum suam commodaret. Nullus miserabatur, nemo solabatur; nemo juvabat, respiciebat nemo; deserebant omnes, quisque rem suam agebat. Ad hoc paupertatis malum accessit sæva paralytis. Ah! quàm difficile est simul & pauperem, & ægrotum esse! Neque morbus istius hominis, tuius mensis aut anni fuit: ipsos triginta & octo annos, membrorum usu destitutus, gravissimè jacuit, quid nisi spirans cada-ver, & funus ante mortem, & pænè dum viveret, sepultus? Ægris plerumque dies unus mense stat, mensis anno, annus sæculo. Quot ergo sæculis putes stetitisse huic ægrotò tot annos? Et tamen (vide patientiam & imitare) animi mansuetudinem non perdidit, postquam omnia perdidit. Dignissimus erat cui alii primas deferrent in piscinæ motæ accessu, & cujus valetudini suam omnes alii postponent, & tamen nullus cessit: omnes properarunt morbum suum primi in undas excutere, & qui secundus esse vellet, nullus erat. Neque tamen hic desperata valetudinis homo spem omnem & patientiam consumit: sed nec ulli invidet, nulli indignatur, nulli convitiatur; neminem acculat, neminem crudelitatis damnat, nulli alteri sortem suam imprecat: sed nec sibi malignus est; non se diris devoveret, non execratur suum ortum, non turpiter lamentatur, non culpat fortunam, non suos parentes: multò minus in Deum est impius, non obmurmurat, non superos nimis rigidos clamat, non se immerentem affligi queritur, non mortem lentam increpat, non laqueum parat; sed opem patienter expectat; post longam desperationem etiamnum sperat; non importunè sibi a Christo postulat, non contumaciter urget, contentus arumnas suas Servatori non celasse. Tu, qui ægrotas, imitari hæc potes, imò debes, aut calum non speres.

§. 36. Patientia typus, Princeps Magnus.

Quæri posses: aut nimis caelestes, aut etiam nimis viles & plebejas animas tibi in exemplum patientiæ proponi. Quid jam, mi homo? Christum in cruce imitari non potes, aut Laurentium in craticulâ? imitare Lazarum semesit stipulis immorientem: æmulare Alexium angustis latebris immorantem, & in iisdem finientem. Nimium, inquis, duri lectuli, & exempla nimis prisca. Ergo recentia vis? Non desunt certè quæ sequi possis. Scio te tam delicatum qui craticulas & cruces æquo animo non tantum non feras, sed nec aspicias quidem vel audias. Ergo blandius tecum agam, & docebo in rebus arctioribus non queri.

Sunt (fortassis tu illorum unus es) qui ut valetudinem servent, aut læsam reparent, nullos sumptus, nullas aliorum molestias, sed nec decorum aut leges ullas pensi habent; modò illi sani sint, etsi leges violatæ.

Vide mihi magnos principes, qui paucis abhinc annis, sic corporis sanitatem quærebant, ut animi non amitterent.

Wolfgangus LVIII. Archiepiscopus Moguntius, Severinus de Elector XLII. extrema invaletudine laborabat. Incidit rebus Mo- hæc incommodum in ipsum annum jejuniū. Carnes gunt. mihi morbus poscebat, lex Ecclesiæ prohibebat. Suadebant pag. 968. Pontifex ipse annuebat, ut morbi causa potius carne quam pisce vesceretur. At ille solus suæ causæ adversa- rius, maluit offensorem habere * Hygejam quam Ec- clesiam: & ne sibi plus quam aliis sacræ leges indulgere viderentur, nihil ille indulgit corpori.

Idem fecit, in eodem sacro folio proximus ante ipsum, notus ille celo terræque Daniel. Hic in tanto divitiarum & dignitatis fastigio, in tantâ curarum & negotiorum mole, & in tanto morbi & dolorum incurfu, sibi hoc persuadere non potuit, ut vernum illud jejuniū vel unico aviculæ aut oviculæ frustillo minimum violaret,

violaret, præsertim cum per morbum vel naturam, nec piscibus quidem vesci posset. Ovis igitur & iusculis contentus tantus princeps, omnem aliam autelautitiam mensâ suâ exclusit; voluitque non solum non aliis, sed nec sibi esse offensionem. Sic Ecclesiam matrem, se verò filium professus est, cuius scilicet esset, matris leges sanctissime potius servare, quam eas explicare in suum favorem. Ergo in lethali morbo ab omni pecude tam squamosâ quàm pilosâ constanter abstiniuit. Atque hoc primum: Alterum, in eodem morbo preces Canonicas nunquam omisit. Sed & illud in illo præclarum: Cum querela esset ad ipsum delata; feras lægetibus nocere: Bene est, inquit, facile huic incommodo medebor: malo ego ferinâ omni carere, quàm propter illam subditos in damno esse.

Ubi jam illi queruli agroti, sibi quæ tam indulgentes, qui cum non omnia ad nutum fluunt, calum terræ miscunt. Vel saltem purpuras sequantur, si nolunt centones. Mendiculos nudâ humo cubantes emulari renuunt: duces & principes in lætulis decumbentes imitentur. Lazari aut Laurentii exempla nimis antiqua sunt aut ardua? Tantorum præfulum recentissimis factis paria facere conentur. Nimis ignavi militis est, non tantum non commilitonis, sed nec ducis exemplo moveri.

Ignavi militis est, ducis exemplo non moveri.

§. 27. Patientie specimen, Rex Maximus.

Bono animo nulli cruciatus corporis sunt extimescendi, ac ne mors quidem. Cur hanc vel illos metimendum præter peccatum. Mortem desiderant boni, ut portum naufragii, ut finem dolorum, ut belli diuturni ac periculoli lauream; sciunt se probari hac ratione, non damnari.

Philippus II. Hispaniarum Rex, grande posteris exemplum, tam iniquâ valetudine confectus est, ut omne genus deterrimorum morborum in eum unum conjurasse videri potuerit: totius corporis doloribus gravissimè oppressus jacebat, quid nisi spirans cadaver. Dixisset hunc Principem Regemque maximum, Calamitatis trutinam & Morborum tabernam congruè vocari. Morbi, quibus simul eodemque tempore conflictabatur, hi præcipue numerantur. 1. Arthritis, seu morbus articularis. 2. Manuum pedumque ulcera. 3. Apostema genu & dextri musculi. 4. Febris continua. 5. Hydrops, & sitis perpetua, maxima. 6. Febris Tertianæ. 7. Dysenteria. 8. Insomnia. 9. Accessit, quod nullam in partem moveri potuerit. Horum morborum parè singuli satis fuerint ad cruciatus & mortem inferendam: quid non fecerit omnium simul incurtus? Sed ille animo, quo valebat, generosissimo, & verè Christianâ patientiâ, hos omnes morborum impetus sustinebat, tantò sanior ac vegetior mente, quantò minus corpore, illusterrimum prorsus patientiæ Christianæ speculum. Hoc Philippus à Jobo didicit, magno illo in cetrâ Huius principis, quem tot abacti greges, tot ademptæ opes, tot ruinâ oppressorum pignorum inopinatus interitus, statu movere non potuerunt. Nudum ipsa nuditas, miserum ipsa miseria quasi oblectabant. Nudum se ingressum, nudum egressum canebat, & tanquam pro beneficiis Deo gratias agebat, & laudes psallebat: Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum. Non illum criminationes amicorum, non aliorum contemptus, non uxoris blasphemia irritio, & acerbissima insultatio vincebat: hanc increpabat, illos refellebat, omnes monebat: diceres etiamnum in throno sedere regnantem. Plagâ pessimâ totum corpus percussum scatebat ulceribus, sanies defluebat, omnibus membris velut cavernulis erodentes vermiculi erumpébant, vivum erat cadaver: his cruciatibus nec tantillum frangebatur: saniem velut otiosus sui spectator testa radebat; putredinem fororis, vermium agmina fratrum loco amplexabatur;

Homini nil timendum præter peccatum.

Describit hoc Cervaera Turrianus de felici excessu Philip. II. Hispaniarum regis. Idioma te Hisp. Franciscus Guillimanus Latino. Morbi quibus confectabatur Philippus II. Rex Hispan. Ejus patientia.

& (Tertullianum agnosce) erumpentes bestiolas in eisdem specus & patus foraminosa carnis revocabat. Unde multis hic aeneus, & robur triplex circa pectus tam calamitosum? Quia nihil sibi malè conscium erat, nullis culpis pallecebat. Fortunæ illud regnum diabolus abstulerat; proprium animæ patientis & equæ imperium nec abstulerat Jobo, nec ulli nostrum potest auferre. Vis videre & audire Jobo potentior? Attende, nam & ipse attentionem postulat.

§. 38. Patientie specimen, typus, speculum, exemplar absolutissimum, Christus Dominus.

Ovos omnes qui transitis per viam, attendite & videte, Thren. c. 1. si est dolor sicut dolor meus: ad te Christus de cruce vers. 12. clamat. Per viam hanc Calvarie transis, cum adversa Dolores pateris, sed transis tantum, quia dolores tui quicumque, nostri ad hoc dolorum æstuarium ac pelagus nihil sunt, doloris imagines sunt. Titus crucifixi verus est dolor, in quo toto nihil est quod dolore sit liberum. Ossa, nervi, venæ, sunt doloris & si quid horum à flagris & spinis illæsum, per funium ris. ultimam extensionem, immaniter jam cruciatur. Nec est qui hæc tormenta tanta vel verbulo molliat. Amici plorantes (& quot eorum?) nil profunt; fugitivi discipuli deferunt; insultantes inimici affligunt, & quem antea clavis, jam probis & linguâ configunt. Sed nec afflictiissima mater juvare potest. Ipse Pater iratus derelinquit in tormentis filium; cuius oculi spuris, tabo, lacrymis pleni nil nisi lacrymantem matrem & triumphantes hostes aspiciunt; aures contumelias saturæ nil nisi sarcasmos & blasphemias audiunt; lingua felle corrupta, siri exusta, frigidam rogat, nec impetrat; nares cadaverosus factor ad extremum usque halitum cruciat; flagella & vepres recentissimos etiamnum rivulos sanguinis protrudunt; membrorum compagine luxata ossa numerari cupiunt; purpurati clavi dimissuros se negant nisi mortuum. Quidquid designes toto corpore, certum cruciatum ostendis; animum extremè afflictum omne solamen destituit. Et tamen in tantis suppliciis Christus in non questus, non indignatus, nulli malè imprecatus, supplicii imò veniam deprecatus est omnibus; quot injurias. Attendite jam & vide, si sit dolor tuus, sicut dolor tui Domini, tui Servatoris. Christum non amas, si pati reculas.

§. 39. Panoplia agroti Patientia.

Interrogatus Demosthenes, quid in eloquentiâ judicaret præcipuum, respondit: Actio. Roganti, quid proximum? respondit: Actio. Roganti, quid tertium? Nil aliud respondit, quàm Actio. Ita primum premium actioni; sed & alterum ac tertium eidem attribuit. Si Egrotos quaeratur, quid egrotos maximè sit necessarium? optimè necessaria responderit qui dixerit, Patientia. Si denuo quaeratur est patientia, quid utilissimum egrotis? Idem quod ante respondendum: Patientia. Iterum quaerenti quid decentissimum in morbo? Hoc ipsum repetendum: Patientia. Una sibi Patientia triplex hic premium deposcit: uni eisdemque prima, & altera, tertiæque est assignanda laurea. Hoc ori divino credamus. In patientiâ vestra possidebitis animas vers. 19. vestras. Nec aliter Paulus: Patientia, inquit, vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem. Ecce vers. 36. quid tibi vis & impatiens? Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. Quo pungeris, inde nascitur rosa quâ coroneris. Veritas proclamat: Qui non bajulat crucem suam & venit post me, non potest meus esse discipulus. Igitur Augustini consilium admitte, & Patere quod non vis, ut assequaris quod vis. Hoc ipsum Salo-Psal. 79. mon inculcat: Disciplinam Domini, fili mi, ne abjicias: nec Prov. c. 3. deficias cum ab eo corripieris, quem enim diligit Dominus, corripit: & quasi in silio complacet sibi.

A Tutelari tuo Angelo idem tibi quod Tobia dicitur Tob. c. 12. Cum crede: Quia acceptus eras Deo, ideo necesse fuit, ut tentaretur. ratio